

**Напрями та секції обласної учнівської
науково-практичної конференції
«Волинь у дослідженнях юних науковців»**

- **Волинь і волиняни в історії та культурі України:**
 - Історія моєї родини в історії України;
 - Історія волинського краю в особах;
 - Волинь та волиняни. Мовознавчий та літературознавчий аспекти;
 - Фольклорна, етнографічна та мистецька спадщина Волині;
 - Революція Гідності: події, факти, спогади волинян;
 - Волиняни – Герої України, воїни ЗСУ, захисники та захисниці України;
 - Волонтерський рух Волині;
 - Краєзнавчі дослідження на Волині;
 - Пам'ятки історії і культури Волині;
 - Волинь в українській історичній науці;
 - Збереження і популяризація історико-культурної спадщини: регіональний і державний виміри;
 - Етнічні меншини на теренах Волині;
 - Волиняни в українській та світовій науці та культурі.
- **Сучасні природничі дослідження Волині:**
 - Якість навколишнього середовища;
 - Екологія та біорізноманіття;
 - Ресурси та енергія;
 - Екологія людини;
 - Хімія та біологія;
 - Наука про Землю.
- **Інноваційні вектори розвитку Волинського краю:**
 - сучасні тенденції економічного розвитку Волині;
 - інноваційні технічні винаходи юних волинян;
 - інформаційні технології;
 - фізична та хімічна енергетика;
 - фізика і астрономія;
 - математика.

ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ ТЕЗ КОНФЕРЕНЦІЇ

1. Тези повинні містити результати самостійного дослідження з обраного напрямку конференції.

2. До розгляду не приймаються тези:

які не відповідають тематиці напрямів конференції,
які є плагіатом,

не відредаговані та не оформлені відповідно до цих вимог.

3. Матеріали подаються в електронному форматі, набрані в офісному пакеті Microsoft Office 2016, текстовий редактор WORD, формат *.doc, *.docx.

4. Обсяг тез повинен складати 2-4 сторінки формату А-4, шрифт Times New Roman кегль — 14 пт, інтервал - 1пт, поля: ліве – 3 см, праве – 1 см, верхнє, нижнє по 2 см, відступ 1 см. Не користуватися кнопкою табуляції!

5. У верхньому рядку зазначається прізвище та ім'я автора, заклад освіти, прізвище та ініціали наукового керівника, посада. Ця інформація вказується шрифтом 14 пт, інтервал –1,0 з вирівнюванням за правим краєм.

6. Нижче через 1,5 інтервалу по центру назва виступу (великими літерами, кегль 14 пт, шрифт напівжирний).

7. На один абзацний відступ нижче виклад тез доповіді.

8. Список використаних джерел (подається за алфавітним порядком через рядок після основного тексту), посилання у тексті позначаються у квадратних дужках, наприклад: [19], де 19 – порядковий номер джерела у списку. Коли у тексті тез необхідно зробити посилання на конкретні сторінки відповідного джерела, у квадратних дужках вказують порядковий номер джерела за переліком посилян та сторінку, наприклад, [19, с. 7].

9. Відомості про джерела складаються відповідно до вимог, зазначених у стандартах:

ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання» затверджений наказом ДП «УкрНДНЦ» від 22 червня 2015 року [№ 61](#);

ДСТУ 3008-2015 «Інформація та документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура та правила оформлювання» затверджений наказом ДП «УкрНДНЦ» від 22 червня 2015 року № 61;

ДСТУ 4331:2004 «Правила описування архівних документів», затверджені наказом Держспоживстандарту України від 17 серпня 2004 року № 181;

ДСТУ 3582:2013 «Інформація та документація. Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень в українській мові. Загальні вимоги та правила», затверджений наказом Мінекономрозвитку від 22 серпня 2013 року [№ 1010](#).

ЗРАЗОК ОФОРМЛЕННЯ ТЕЗ

Максимук Мар'яна, учениця 11 класу
Старовижівського ліцею Старовижівської
селищної ради Ковельського району

Науковий керівник:

Коваль Оксана Миколаївна, учитель
української мови та літератури
Старовижівського ліцею Старовижівської
селищної ради Ковельського району,
керівник секції фольклористики ВОМАН

СЕМАНТИКА КОЛОРИСТИЧНИХ ОБРАЗІВ У ВЕСІЛЬНОМУ ФОЛЬКЛОРІ СТАРОВИЖІВЩИНИ

Символіка кольорів ставала предметом зацікавлення ще з античних часів. Її аналізували дослідники різноманітних галузей науки, зокрема, психологи, етнологи, лінгвісти, літературознавці, фольклористи тощо. У сучасній фольклористиці праці про символічне значення кольору рослин у фольклорі, символіку барви у народній магії та в інших словесних жанрах.

Актуальність проекту зумовлена тим, що згідно з останніми дослідженнями фольклорної пісні виявлено стабільне використання колоративів, які є естетично проакцентованими, відзначаються багатством семантичних наповнень і виконуваних функцій. Кольороназви у фольклорному тексті є надзвичайно багатогранним і змістовним образним засобом, що створюють пейзажні картини, зображують складні почуття героїв, незважаючи на універсальний характер колірної ознаки.

Новизна наукової проекту полягає у тому, що матеріал, обраний для дослідження, в такому аспекті ще не був предметом окремих наукових розвідок, у залученні в науковий обіг самостійно зібраних польових матеріалів.

Весільний фольклор надзвичайно багатий на образну символіку. До найпоширеніших символів належать зоо-, орніто-, ботаноморфні, числові, колористичні, астральні, предмети домашнього вжитку, вогонь та вода. Образи-символи не є однозначними, вони аналізуються у контексті вживання.

Особливу групу становлять символи на позначення кольору, що несуть в собі оцінювальні характеристики. Колір є одним із засобів опису та відтворення навколишнього середовища. Але в українській усній народній творчості набуває символіко-магічних функцій, оскільки приписує дію тому чи іншому предметові.

У дослідженні зацентовано увагу лише колірних ознаках ботано-, орніто-, та зооморфних образах, оскільки вони найтісніше пов'язані з уявленнями людини про навколишній світ.

Серед рослинних образів колір (червоний, рожевий та зелений) найчастіше співвідноситься з квітами, травами, лісом. В окремих контекстах він має

номінативне значення, а в деяких закладена глибока народна символіка. З'ясували, що червоний колір має семантику краси, здоров'я, молодості. Зелений асоціюється з молодістю, коханням та шлюбом, а також вказує на початок весілля, зміну соціального статусу дівчини, відтак висловлює тугу за дівуванням та безтурботним життям. Чи не найпоширенішим ботаноморфним образом із колірною ознакою є зелений барвінок, оскільки символізує молодість, міцність шлюбу та вічність кохання.

Образ зеленого барвінку також виступає символом зміни соціального статусу дівчини, проїнятий сумом за дівуванням та безтурботним життям у батьківській оселі. Відтак у такому контексті семантика кольору разом із ботаноморфним образом є ознакою особи з одного роду до іншого:

Ой винче, винче, зелен барвинче,

Наробивти мні жалю:

*Свою матюнку, свою рідненьку
навік покидаю.*

Деякі кольори або відтінки несуть в собі описову семантику в поєднанні з іншими образами-символами. Проаналізувавши символіку кольору із зооморфними образами, виявили, що найбільш наділений кольоровими атрибутами кінь. У записаних текстах цей зоонім вживається з епітетом вороний (чорний з відблиском синього). Ця лексема настільки узвичаїлась, що вороний став постійним епітетом.

Поєднується колір і з орнітоморфними символами. Виявили, що найчастіше вживаються такі образи: сивий сокіл, зяба зозуленька, біла лебідка, білі гуси. Як правило, номінація кольору тут має описову семантику. Білий колір асоціюється з молодістю та чистотою. Загалом атрибут білий у текстах народних пісень стає універсальним знаком усього позитивного. Недаремно саме цей колір найчастіше пов'язується із образом *лебідки*, який у словосполученні «*лебедойка біла*» несе семантичне навантаження образу зразкової нареченої та невістки.

Сивий – один із відтінків білого, але має самостійне значення. У весільних піснях він стосується нареченої, нареченого та батьків. У кожному співвідношенні має свою, часто протилежну семантику. У весільних піснях рябий колір характерний для мотивів, у яких дівчина сумує за рідною домівкою та своїми батьками, переймається тим, як їй буде жити у чужій родині.

Отже, ми виявили, що у весільних піснях, які побутують на Старовижівщині, найчастіше вживаються такі кольори: червоний, зелений, сивий, рябий, вороний. Переконані, що в означених образах-символах можна вбачати архаїчні уявлення, пов'язані із давніми міфологічними віруваннями українців. Дослідження цих моментів складає перспективу майбутніх наукових розвідок.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Борисенко В. К. Весільні звичаї та обряди на Україні: історико-етнографічне дослідження. К. : Наукова думка, 1988. 190 с.

2. Вовк Ф. Студії з української етнографії та антропології. К. : Мистецтво, 1995. 335 с.
3. Давидюк В.Ф. «І я вовк». Культ вовка-предка у фольклорі та віруваннях населення Полісся // Кроковеє колесо. Наук. думка, 2002. С. 18-27.
4. Давидюк В. Ф. Волинське весілля // Фольклористичні зошити. Збірник наукових праць. Випуск 8. Луцьк: Інститут культурної антропології, 2005. С. 3 - 21.
5. Давидюк В.Ф. Первісна міфологія українського фольклору: монографія. Луцьк: Волинська обласна друкарня, 2005. 310 с.
6. Здоровега Н. І. Нариси народної весільної обрядовості на Україні. К. : Наукова думка, 1974. 162 с.
7. Жайворонок В.В. Знаки української етнокультури: Словник-довідник. К.: Довіра, 2006. 703 с.
8. Кондратович О. П. Весілля на Поліссі. Народні звичаї та обряди. Луцьк: Надтир'я, 1996. 111 с.
9. Левчук О. Колірний код фольклорного образу коня та його символічне значення в українській народній творчості : file:///C:/Users/%D0%9D%D0%A2%D0%A3/Desktop/%D0%92%D0%A1
10. Марчук З. В. Шлюбні мотиви в українських веснянках. Луцьк: Волинський народознавчий центр, 2002. 115 с.